D•N
11/12 1950

Hr Undén och världskrisen

Då de franska arméerna krossats vid Berezina utfärdade Napoleon en bulletin som antydde katastrofen; den slutade med den lugnande förklaringen att "Hans Majestäts hälsa har aldrig varit bättre". I dagens läge, det svåraste för den fria världen sedan Hitlers segertåg, kan ett annat lugnande budskap spridas med telegrafen: den svenske utrikesministerns självbelåtenhet har aldrig varit större, han vet vad som är att göra och att vad som gjorts är gott. Detta är kärnan i hr Undéns tal i första kammaren i lördags, kanske det märkvärdigaste av de många märkvärdiga tal varmed vår nuvarande utrikesminister berikat Sveriges och världens insikt i internationella sammanhang.

Efter ett kort beklagande av bakslaget för Förenta nationerna i Korea betecknade hr Undén som en "absurd tanke" att västmakterna skulle kunna bekriga Kina; något sådant ansägs "inom alla länder till den grad orimligt att man är beredd att undvika detta till smart sagt varje pris". Ett militärt nederlag, fortsatte han, "kan inte bringas ur världen genom strong hållning, däremot genom en uppgörelse och kanske utan någon uppgörelse alls, också utan ytterligare krig"; sker ingen uppgörelse, måste detta innebära "att Kina får dominera på Korea". Detta sägs dagen efter offentliggörandet av den kommuniké från mötet mellan Attlee och Truman som försäkrar att striden skall fortsättas i Korea och att någon eftergiftspolitik inte får komma i fråga. Med några ord av den svenske utrikeschefen raseras dessa förklaringar. Hr Undén har klart för sig att man är beredd att undvika krig "till smart sagt varje pris", att ett nederlag inte kan utplånas "genom strong hållning" — kan då aldrig genom motstånd genom "en strong hållning" nederlag förbytas i seger? —, att Korea, om kineserna inte vill kompromissa, måste behärskas av Kina. På denna deklaration bör hr Undén kunna bli defaitismens konung för en dag. Han bör åtminstone ha rätt en roll av internationell betydelse — genom att vara den förste, som också i ett litet land, som upphöjer kapitulationen till program.

Då en utrikesminister gör oriktiga platsänden brukar det sägas att han är en framstående diplomat. Man utgår nämligen från att han inte misstar sig, utan talar osanning av kunskap och klokhet. Är detta möjligen här fallet? Anser hr Undén det vara förnuftigt att, i den ringa mån han kan det, bidra till défaitism inom de fria staterna? Vill han leda den opinion som förskotterar USA:s och FN:s totala nederlag genom att redan nu betyga sin övertygelse om kapitulationens nödvändighet? Det är svårt att tänka sig att så beräknande och så betänkliga spekulationer skulle ligga bakom fatet. Snarare skulle man ha väntat sig att hr Undén, som sannerligen hittills inte gjort sig känd för realistiska skildringar av världsläget, just nu borde ha hållit inne med en eventuell tro på katastrofens oundviklighet — av hänsyn till de fria stater med vilka Sveriges öde dock även enligt den svenska regeringens åsikt är förknippat.

Men trots detta underlåter hr Undén inte att försvara den politik som förts, i den mån han själv varit med på den. Hjälpen till Sydkorea var bra, även om den nu totalt bytter samman. "Det har i alla fall varit en reaktion mot angrepp, och uppoffringarna har inte varit förgäves. De är ett bevis på att internationell sammanhållning" kunnat åstadkomma ett mycket aktningsbjudande resultat." Utrikesministern talar om resultaten av "internationell sammanhållning"; han vet dock att USA till minst 90 procent fört detta krig — i FN:s namn — och att nästan alla stater vägrat reell medverkan. Han förklarar att resultaten är "aktningsbjudande" samtidigt som han förkunnar att aktionen totalt misslyckats, att USA bör böja sig, att Kina bör få Korea. Som om det inte vore uppenbart att en hjälp till Sydkorea som resulterar i fiasko måste stimulera aggressionsviljan och öka défaitismen.

Hr Undéns förmåga att finna det fruktansvärda tilltalande eller att alla inte observera det har satts på hårda prov sedan han blev utrikesminister. Han har väl bestått dessa prov. På hösten 1945 var han färdig att se Ryslands erövring av de baltiska staterna som en förträfflig sak; ingen framstegsfilosof av hegeliansk observans skulle bättre ha klarat den prestationen. Sedan har han talat om att vi skulle bilda en "brygga" mellan öst och väst, om vår motvilja mot både den ryska kommunismen och den amerikanska kapitalismen; dessemellan har brytningarna i världen framställts som naturliga och nästan godartade, och den oro som inte har kunnat förnekas har till och med anbytts vara en frukt av den oansvariga kritikens verksamhet. Hr Undén har som bekant också i den svenska regeringens politik sett ett mönster som efter hand måste bibringa Stalin och hans män förståelse för demokratins fördelar.

Med sitt senaste tal har vår utrikesminister avlagt ett nytt kraftprov i illusionismens och självbelåtenhetens konst. För Sveriges del är det tydligen en återgång till den rena isolationismen som han avsett; såsom förut antytts i FN tänker han sig en internationell samverkan blott då det gäller små och svaga fredsbrytare — då en sådan samverkan, är av begränsad vikt —, men inte i fråga om starka angripare — då löfte om gemensamt motstånd är behövligt. Om denna hans svenska politik skall för dagen, ingen diskussion föras. Men vad man som minimum skulle kunna fordra är att vår utrikesledning inte söker värja denna isolationism genom att upphöja defaitismen till grundsats för de fria staterna.

Affären Markin

Det är en ovanligt ful historia som ligger bakom den artikelserie från Sovjetunionen som sedan ett par dagar publicerats i Stockholms-Tidningen. Artiklarna har förklarats vara baserade på uppgifter av en i Sverige boende landsflyktig rysk ingenjör, Ivan Markin, vilken i Stockholms-Tidningen presenterats som "den mest betydelsefulle ryss som hoppat av efter kriget", "Markin har" heter det, "arbetat tillsammans med Kremls ledande personligheter. Han känner till allt om dem." Formuleringar som omedelbart frapperar genom sin fräcka naivitet.

Att hr Markin i själva verket behandlats på ett från fiera synpunkter skandalöst sätt framgår klart av den rad av omständigheter som bl. a. redovisats i en intervju med hr Markin i Dagens Nyheter — en intervju som till skillnad från artikelserien i Stockholms-Tidningen godkänts av hr Markin själv. Det är överflödigt att här gå in på några detaljer i historien om hur denna artikelserie kommit till. Mest kompromitterad är den engelske journalisten Ralph Hewins, som tidigare i Stockholms tidningsvärld gjort sig känd både för sin enastående ovederhäftighet och sina ytterst ogenerade metoder. Under föresp eglingar om ett visum till Kanada lyckades han förmå den landsflyktige Markin att redogöra för sina tidigare personliga förhållanden. Dessa biografiska data har sedan bakats in i ett av hr Hewins uppditat stoff, vilket lagts i munnen på ingenjör Markin, men som denne nu kategoriskt avfärdar som "fria fantasier". Trots uttryckliga begäran har hr Markin aldrig förvig fått läsa, än mindre godkänna "sina" artiklar. Till saken hör vidare att han hittills inte fått ett öre i ersättning och att enligt uppgift från kanadensiska legationen ingen ansökan om visum lagts in för ingenjör Markin. Hr Hewins har tydligen överträffat sig själv.

Stockholms-Tidningens förfarande kunde till en början synas enbart omdömeslöst och godtroget. Det borde rimligtvis genast ha stått klart för redaktionen att den av hr Hewins bjudna artikelserien omöjligt kunde härröra från en person med tillträde till Kremls inersta cirklar. De första artiklarna — som väl inte får antas vara de sämsta — innehåller i varje fall knappast en notis av verklig värde.

Mera betänklig blir saken när Stockholms-Tidningen, trots att vissa fakta om "samarbetet" mellan hr Markin och Hewins blev kända redan på lördagen, i sitt söndagsnummer fortsätter med artikelserien, vilken nu uppges ha "ordagrant nedskrivits av två engelska journalister (tidningen undviker förskrigtvis att säga vilka) under en lång följd av samtal" (i själva verket torde det röra sig om två eller tre). För att hjälpa upp saken omtalas att Stockholms-Tidningen förvärvat serien "tillsammans med de stora världstidningarna Daily Express och New York Times". Som Dagens Nyheter redan meddelat har New York Times, naturligt nog, beslutat avvisa hr Hewins artiklar. Man utgår från att Stockholms-Tidningen nu omedelbart avbryter publiceringen av den artikelserie som falskeligen tillskrivits Ivan Markin och samtidigt skänker honom gottgörelse för det grova missbruk som skett med hans namn.

PRESSGRANNAR

Försvarsdebatten i riksdagen denomineras än en gång av "ängslighet. Detta är Stockholms-Tidningens (fp) intryck:

I utbildningsfrågorna, som även som att röra sig om de nio månaderna, var försvarsministern självsynt obyckig i sin argumentering. Här fick man intrycket, att hr Vought tog hela denna sak som närmast en akademisk disputation utan tanke på, vad det en dag kan kosta svensk ungdom, om det blir allvar och de värnpliktiga måste skickas ut i strid utan tillräcklig soldatutbildning. Hr Vought kommer inte ifrån ansvaret för förhalningen av utbildningsfrågorna såväl för gruppcheferna som för de värnpliktiga över lag. Ju förr han och regeringen tar upp denna fråga till en ny prövning, desto bättre.

Meningsskiljaktigheter i viktiga detaljer till trots skall man dock inte förbise, att alla är eniga om upprustningens nödvändighet och att regering och opposition i samförstånd är beredda att fullföija förstärkningen av försvaret. Mot bakgrunden av allvaret i världsläget är denna enighet glädjande. Men oppositionens påminnelser behöva för att undanröja den tvekande och dröjande hållning, som försvarsministern hittills har intagit i fråga om olika åtgärder, som är angelägna.

Den enighet som är livsviktig när det gäller försvaret, det förtroende till den politiska försvarsledningen som utgör ett villkor för styrka, kan inte uppnås så länge hr Vought får stanna på sin nuvarande post. Kravet på hans avgång är inte partipolitiskt betingat; tvärtom skulle statsministern göra även sitt eget parti en tjänst om han lät den nuvarande försvarsministern försvinna till någon mindre viktig, helst undanskymd befattning.

Ocksä Expressen (fp) betonar den sidan av försvarsfrågan:

Alltjämt accepteras hr Vought som den oföreträffade talesmannen för svenskt försvarsanit, inkarnationen av motståndsvilja och beredskapskänsla. At honom anförtros med hugn förvånsamhet att praktiskt taget uteslutande föra regeringens talan när det gäller att manifestera beslutsamheten till samling för landets värn. I ett skede då pregnans och trygghet är överderligs får hr Vought alljämt fylla försvarsdebatten med sina uppvisningar i allmänt fanfarande välvilja, utan fasta besked, utan klara linjer, med ett uppbåd av förhoppningar i stället för förestavser. Hur länge skall det verkligen tjäna intet kraven på skärpt beredskap får göra sig gällande även i försvarsdepartementets ledning?

Uppmaningen av hr Vought till försvarsminister var en förvälmpning. Hans kvarstannande är under nuvarande utrikespolitiska förhållanden en fars.

Enparti- eller samregering diskuteras av Jönköpings-Posten (fp) i anslutning till fredagens radiodebatt:

Det gäller om både anhängare av och motståndare till samlingsmodellen som en fast regeringsprincip, att de i lika mån anse sig förbi folkstyrets talan. Det är om metoden man tvistar, icke om målsättningen. Det duger enligt erfarenhetens vittnesbörd gott här i landet med samverkan, när mörkläggningspapperen få lov att plockas fram och skyddsrummen ställas i ordning. Då blir det naturligt för människor att ta varandra i hand och att samsas. Nog tycker man, att det borde finnas något av samma beredvillighet även utan hotbulla, yttre påtryckningsmedel.

Argumenten mot samregering hämtas i alltför hög grad från krigsårens erfarenheter; man glömmer att det mesta av det som samlingsregeringen i det läget uppbådde i fråga om mörkläggning, bård partidisciplin och fatalismen av riksdagens reella inflytande även skulle ha uppnåtts av en majoritetsregering av ett eller ett par partier. Jönköpings-Posten framhåller dessutom en annan viktig sak:

Oönskhart är icke, att ett samregrve efter arbetsvinkt mönster nya lignat att främja just viljan till sakiighet och hänsyn. I så fall en stor vinning! Parlagarna för att nästadagen finge mindre att säga till om åro utan tvivel ogrundade. Den enskilde folkrepresentanten skulle kanske rent av beredas större rörelsefrihet, erhålla friare händer visavi det egna partiet. Som det nu är, håller partidisciplinen ett ofta oiidförligt starkt grepp om sinnena.

Man får inte glömma att främst de yngre politikerna skulle få helt andra möjligheter att hävda sin mening och driva kritik även mot den egna partiledningen, om vi hade permanent samregering. Deras framtid blev mindre beroende av följsamhet och partitrohet.

DAGENS NYHETER
TEGELBACKEN, STOCKHOLM 1
Telefon: 22 40 00
Telegramadress: Dagnyheter.
Postgiro 1616 (för annonser)
Nummer 1 351 (för prenumeration)
Chefredaktör: Herbert Tingsten.
Träffas säkrast kl. 13.30–14.30)
Politisk huvudredaktör: Leif Kihlberg.
Redaktionschef och ansvarig utgivare: Sten Hedman.
Dagens Nyheters Aktiebolag: Verkst. direktör: Helge Hellbom
PRENUMERATIONSPRISER fr. o. m. 1 januari 1951
A Stockholmsupplaga
Månad ... 5:25 Kvartal .. 15:25
Halvår ... 30:– Helår ... 60:–
ANNONSPRISLISTA
daterad 15/5 1950 gäller ävet ut. Ny annonsprislista fr. o. m. jan. 1951 tillhandahålles på begäran.
Dagens Nyheters tryckeri, Stbhm.

Tuloråd för halsvård

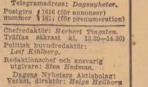

— I dag skall vi börja med attrk — rorrk ..
— Tula, "den lille halsliskaren", är bra mot morgonrost.

42
tusendet nu i press
OLLE HEDBERG
HÅXAN
I PEPPARKAKSHUSET

"Hans och Blendas kärlek har hunnit över det första mötets sötma och fasa:
nu är den vitglänsande, ren och häftig, en lycklig fest"
Staffan Björck i D. N.
Häft. 12:50, Inb. 17:–
En NORSTEDTS bok

Karl Ragnar Gierow
MINA UTFLYKTER
"Man läser den med glädje"
"Osökt konstnärlighet och levande fantasi utmärker dem framför det mesta i genren."
Anders Österling i ST.
skriver prof. Algot Werin i Sv. D. och fortsätter:
"Det finns hos Gierow, liksom hos Robert Louis Stevenson, alltid plats för ett leende när han talar om allvarliga ting."
Häft. 13:50 Inb. 18:50
En NORSTEDTS Bok

Fitzroy Maclean
ÄVENTYR I ÖSTER
"en lysande äventyrsskildring"
Hugo Björk i ST.
10:e tusendet
Häft. 16:50, inb. 21:50
En NORSTEDTS bok

Lovsång till vardagen
av
Elisabeth Bergstrand-Poulsen

Häft. 6:–, inb. 8:50
En NORSTEDTS bok

LIV SKANDIA–NORDSTJERNAN
i täten

1 Soliditeten främst
För varje försäkringstagare innebär tecknandet av en liv- eller pensionsförsäkring ett viktigt beslut på lång sikt. Soliditeten hos hans försäkringsbolag måste vara det primära. Hans efterlevandes eller hans egen ålderdoms försörjning beror därpå.

Skandia-Nordstjernan intar i soliditetshänseende en ransplats bland försäkringsföretagen. Egna fonder utöver försäkringsfonderna utgör för närvarande över 53 miljoner kronor.

2 Riktigt skydd
En liv- eller pensionsförsäkring skall vara riktigt ordnad och avpassad efter försäkringstagarens behov och ekonomi. Genom noggrann utbildning och god kundtjänst söker Skandia-Nordstjernan göra ett individuellt avpassat, fullständigt försäkringsskydd.

Egen försäljarskola inrättades redan 1936. Vi har f. n. över 150 heltidsarbetande yrkesfältmän, skolade i vår kundtjänstanda.

3 Hög effektivitet
Genom omtänksam kapitalförvaltning, omsorgsfull riskbedömning och låga omkostnader tillgodoser Skandia-Nordstjernan sina kunders anspråk på största möjliga effektivitet.

Sedan flera decennier tillbaka arbetar vi med synnerligen låga omkostnader.

4 Lågt pris
Priset för en liv- eller pensionsförsäkring är premien minus återbäringen till de försäkrade. Nedanstående sammanställning belyser utvecklingen för Skandia och Nordstjernan tillsammans under åren 1945–49. (Beträffande framtida avsättningar till de försäkrade kan icke något bolag göra några utfästelser.)

I bokslutet för år	Avsattes till de livförsäkrade	Utgjorde den direkta livförsäkringsrörelsen
1945	2.715.000	792 milj. kr.
1946	3.051.000	821 „ „
1947	3.895.000	882 „ „
1948	5.183.000	953 „ „
1949	5.683.000	987 „ „

Sedan fondförsäkringen fullgjorts 1947 har avsättningen till de livförsäkrade kunnat höjas väsentligt.

Avsättningarnas storlek bör självfallet ses mot bakgrunden av livförsäkringsbeståndets sammansättning och storlek. Beståndets sammansättning kan här icke belysas. Beståndets utveckling framgår av ovan angivna siffror.

Skandia-Nordstjernans ledande princip är att giva ett solitt skydd till lägsta kostnad. Över hela landet står våra ombud till Er tjänst.

SKANDIA
FÖRSÄKRINGAR
Alla slag av försäkringar

Folke Bernadotte
TILL JERUSALEM
Häft. 12:50
Inb. 16:75
"— ett levande minnesmärke över honom."
Ven Nyberg i Sv. D
14:e tusendet
En NORSTEDTS bok

FREYS JULAUKTION
Onsdagen den 13 och torsdagen den 14 december 1950, båda dagarna från kl. 9.30, försäljes å offentlig auktion i
FREYS AUKTIONSHALL
Grev Turegatan 11, 2 tr.
diverse finare lösegendom, däribland en del, som tillhört framlidna fröken Anna Kornmans dödsbo, såsom
matsals-, herrums-, sovrums- och salongsmöbler, antika stolar och bord, byråer, skåp, monterskåp, förgyllda vägg- och bordspeglar, antika speglar, kristallkronor och lamputter, snövur, flygel, taffel;
äkta mattor, Argan, Kirman, Schiraz, Youmod-Bochara, m. fl. samt andra mattor;
antika och moderna oljemålningar, akvareller, teckningar och etsningar, signerade bl. a. Oskar Andersson, Teodor Billing, O. Hermelin, O. Hesselson, Josefina Holmlund, A. Jernberg, Carl Johansson, Lindorm Lilljefors, F. W. Odelmark, Carl Stenberg, Alf Wallander, m. fl.;
guld, silver och juveler, guldur, bordssilver, kaffeservicer av silver, ringar med briljanter, Rosenthal, Rörstrand, Gustafsberg, Meissen, Limoges-servis, ostinclikt och annat porslin m. m.
Auktionen beräknas pågå till kl. 19.
VISNING: Måndagen den 11 december kl. 15–18
Tisdagen den 12 december kl. 9–15
FREYS EXPRESS AKTIEBOLAG
Grev Turegatan 11 Tel. 67 99 60

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.